

Остао сам дужан читаоцима коментар промењене резолуције у УН. Могуће повлачење те резолуције понудио сам као „лакмус папир“ заступницима теорије да је Тадићев и Јеремићев „дипломатски отпор“ (2008-2010) сецесији Косова само „квислиншка глума“. Занимљиво је да су заступници те теорије одреда одбили овај показатељ као потпуно ирелевантан. Стога је сада необично да се, накнадно, позивају на тај тест и захтевају да се о његовом резултату изјасним.

Ја са тим немам проблем. Промена резолуције јесте фактичка капитулација и неславан крај целе дипломатске борбе која је вођена од 2008. до 2010. Пошто је Тадић главни архитекта промене резолуције, очигледно је да се улоге Тадића и Јеремића сада раздвајају. Јеремић је, изгледа, био искрено залагао да у дипломатској игри покуша да заустави САД и њихове ЕУ савезнике у легитимацији косовске сецесије. Тадић га је две године пуштао да се бори и надиграва са „Империјом“. Али када је Вашингтону и Бриселу досадило да их мала Србија изазива, па и надмудрује по међународним форумима, саопштили су Тадићу да више нема шале и да од сад Србија има да слуша. И Тадић је послушао. Тако је резолуција састављена по мери САД и ЕУ, а не Србије.

Овај фактички слом Јеремићевог дипломатског војевања 2008-2010. има важне последице за карактер Тадићеве власти. Тадић је, као и сваки од његових претходника – од Милошевића, до Коштунице, настојао да направи равнотежу између попуштања „Империји“ и борбе за национални интерес. Сада се показало да је, баш у овој важној ствари, тачка тог попуштања значајно померена на рачун државног суверенитета Србије. Србија је, начином на који је промењена резолуција – тј. отвореним диктатом из Брисела (и Вашингтона, наравно), деградирана на земљу без права на самосталну дипломатију. И друге земље ЕУ спремне су да неке дипломатске функције пренесу на Брисел. Али не и питања која се тичу њихове територијалне целовитости. Србија је, на овај начин, симболички деградирана у *вазалну земљу*. То је тежак ударац за Тадића и његов имиџ политичара који не одустаје од Европе, али и од одбране националног интереса.

На извештајан начин, Тадићева власт је у овим дешавањима доживела симболично ломљење кичме. Постоји такав догађај, након ког режим још једно време истрајава, али који означава почетак његовог краја. За Милошевића је то била крађа локалних избора 1996, за Ђинђића избацивање посланика ДСС-а из парламента 2002, а за Коштуницу изневеравање Николића као председника скупштине 2007. То су догађаји који првенствено зависе од носиоца власти и који су значајни по томе што се у њима озбиљно топи морални легитимитет режима. То се управо сада десило са Тадићем. Он је, са једне стране, прихватајући да капитулира пред Бриселом и Вашингтоном, успео да избегне да буде одмах срушен са власти и да буде замењен неким из оног мноштва „кооперативнијих“ политичких кандидата. Тиме је свакако продужио своју власт. Али, са друге стране, овом капитулацијом он је некако остао и без највећег дела моралног легитимитета којим је још располагао.

Као што, својевремено, нико разуман и поштен, међу друштвеном елитом, није пуним срцем могао да подржи Милошевићеву одлуку да „поништи“ изгубљене изборе, или Ђинђићеву одлуку да избаци посланике најјаче опозиционе странке, тако ни сада нема много оних у горњој половини друштва који могу истински да подрже Тадићеву капитулацију. Чак и они који му по новинама аплаудирају, добро знају да немају чему. Ми нисмо добили ништа, осим привременог уклањања претње „Империје“ да ће нам интернационализовати питање Војводине, укинути Републику Српску, дозволити „Олују“ на северу Косова, или запалити Санџак. Јер, само се тим претњама може објаснити степен одустајања Београда од свега важног што је стајало у резолуцији. Тадић, нажалост, заслужује честитке за овај државнички потез колико и генерал који, због претње агресора да ће побити цивиле, преда војску. То је ипак, како год да се окрене, понижавајући и стидан потез за једног државника.

Али, осим што је јасније оцртао природу власти, овај догађај је лепо истакао и природу опозиције. Најчаснији су се показали радикали. Они су гласали за првобитни текст резолуције, а онда су је доследно подржавали – ризикујући да буду оптужени да сарађују са влашћу – све док је сама власт није напустила. И напредњаци су гласали за резолуцију, али су, на први захтев из Брисела да она мора да се измени, одмах напали Јеремића и Тадића да се „нису договорили са нашим ЕУ пријатељима“. Када је пак Тадић пристао на све што је Брисел тражио, Николић га је одмах оптужио да је прихватио „основу за даље удаљавање од Косова“. Од политичара се не очекује богзна каква доследност. Али ова мера лицемерја ипак је мало претерана.

ДСС је у скупштини гласао против резолуције, тврдећи да она није довољно патриотска. Када је почела кампања обарања резолуције, и када су се све снаге – од Б92 до напредњака – нашле на истом задатку убеђивања Тадића је најпаветније да капитулира, ДСС је увређено ћутао. Они су више мрзели Тадићеву власт, да би је ма у чему

подржали, него што су волели Србију, због чега би власт јавно охрабрили да издржи. Тек када је постало јасно да ће Тадић капитулирати, ДСС је у пола гласа похвалио стари текст резолуције. Још једна неплодна политичка игра, од које користи није имао ни ДСС, нити Србија.

Коначно, и различити аналитичари и коментатори су се у овим догађајима лепо показали. Не само да се сва медијска елита из евроатлантског сектора постројила у пропагандни фронт за објашњавање Србима зашто нам је Брисел важнији од Грачанице. Сада су брзометно ангажовани, и у аналитичаре произведени, представници чак и овдашњих огранака ЕУ бирократије (попут „Ајзак фонда“). Тај степен мобилизације јасно је показивао колико важности пропагандна машинерија „Империје“ придаје „бици за резолуцију“.

Ништа од тога, међутим, није могло да допре до коментатора и аналитичара које сам у прошлом тексту описао као представнике *ауторитарног патриотизма*. Они су већ на негативну пресуду МСП реаговали тако што су Јеремића оптужили да је „знао“ да ће се читава ствар тако завршити и да је намерно одвео Србију у дебакл. Када је Ђорђе Вукадиновић написао да је то претеривање – макар и због тога што млад и амбициозан политичар не би сам себи приредио тако велик ипонижавајући пораз – из исте исте кухиње је нападнут да тако говори само зато што је „спин доктор“ који потајно ради за власт. Када је Антонић указао на бесмисленост и увредљивост такве оптужбе, и њему је из исте кухиње прилепљена етикета „будале“ и „интелектуалног издајника“. Не само да су представници те „школе“ за првобитни текст резолуције горљиво писали да је њоме „наша власт капитулирала“ и „прихватила независност Косова“ („Печат“, 30. јули 2010, стр. 5). Они су чак ишли дотле да су притисак Вашингтона и Брисела на Београд да одустане од резолуције назвали „`пројекат Вук` – то јест `продаја` младог министра патриотском бирачком телу“! („Печат“, 3. септембар 2010, стр. 10). Пошто су Антонић и Вукадиновић још једном одбили такве бесмислице, из фиоке им је извучено да је њихов часопис, својевремено, добио донацију Фонда за отворено друштво, чиме је, јел` тако, дефинитивно доказано да су „они“ одувек били издајници.

Тако су се службеници Брисела и Вашингтона, као и наше ауторитарне патриоте, некако нашли на истом послу рушења резолуције. Тек када је првобитна резолуција замењена капитулантским текстом, ти исти патриотски медији – који су ранију резолуцију проглашавали „прихватањем независности Косова“ – одједном су схватили да она заправо и није толико лоша, па су почели о њој да говоре с поштовањем („Печат“, 10. септембар, стр. 3). Али, дотле је већ учињена довољна штета. Уместо јасног притиска на власт да не попусти уценама из Брисела и Вашингтона, овај „лов на вештице“ – у сред тако важне борбе за јавност – блокирао је, па и компромитовао, велики део критичке националне интелигенције.

Наши ауторитарни патриоти су због „кило мяса заклали вола“. Због личне острашћености и кратковидости (али и због препуштања вођству појединих страначких кабинета) они су изазвали и распалили „грађански рат“ у блоку критичке националне интелигенције. И то баш у време напада „Империје“ на важну тачку српског националног интереса. Тиме је ванредно олакшан посао Вашингтона и Брисела. Њихови овдашњи службеници могу задовољно да трљају руке. Оно што они нису они лично стигли да испослују, урадила је пословична српска глупост, завист и острашћеност.

И сам морам да признам да сам се са оним првим до сада некако и носио. Али, пред навалом овог другог, готово да губим вољу за живот. Можда и превазилази моје снаге да ратујем на два фронта. „Свако има право на своју глупост, на своје кисело вино и на своје црнило испод ноктију“, рекао је Кундера. Оно најмање што могу да учиним јесте да устанем од стола за којим су такви гости, какве је Кундера у наведеној изреци описао, изгубили сваки обзир и осећај за меру, и почели свима да диктирају шта се мора јести и како се има мислити.